

Bontják a Tabánt

Már csak itt-ott állanak házak a pusztuló Tabánban, s ezek napjai is meg vannak számolva. Az emberek elköltöztek, elvétele lehet még egy-egy ablakon függőnyt látni, egyébként az elárvult házak minden ablaka beverve ásit ki a világba. Zsivajgó gyermekhad, pletykázó asszonyok helyett munkások bontogat-

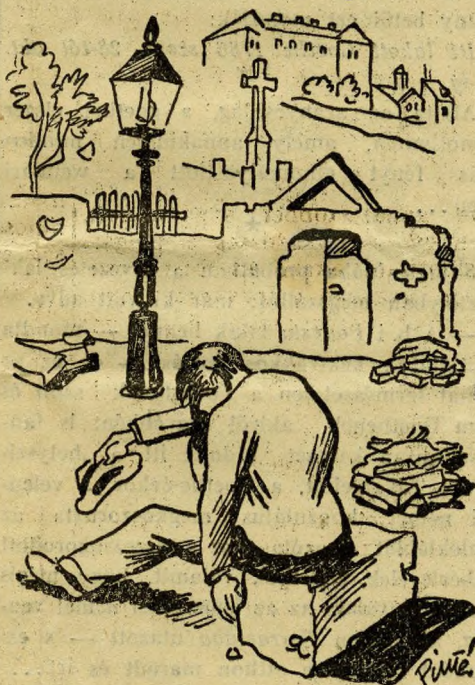

ják a háztetőket és falakat és cipelik el az ablakokat, ajtókat. Ahol egy parányi tiszta hely van a törmeléktől, mindenütt ifju festők dolgoznak lázas buzgalommal, s igyekeznek még egy-egy kis színt, hangulatot megörökíteni a haldokló városrészből. Rajtuk kívül csak egy-egy öregur járkál a kötömkéleg között, s mélabusan raktározza el hosszú élete idefűződő emlékeit.

Bucsuzik a Tabánról a napi élet öreg krónikása is s végigcsatangol még egyszer a girbe-görbe sikátorokon, melynek még ma Holdvilág-, Kőműves-, Kőr-, Hadnagy-, Iv-, Cipő-, Szem-, Varga-, Kereszt-, Virág Benedek-, Szarvas Gábor-, Árok-, Szent János-, Hullám-, Aranykakas-, Aranykacsa-, Fehérsás-, Görög templom-utca névre hallgatnak. Egy-két nap múlva azonban nevük is ugy elenyészik, mint a néhány évvel ezelőtti történet rombolásokkor megszűnt tizenhat utca neve. A Kereszt-téren ott áll még a tabáni szerb egyház nagy fehér kőkeresztje. Hajdanában itt volt a rác temető, de az egyházközség később elcserélte ezt a teret az azóta

Vele szemben már csak magános oszlopként áll az egykori „szégyenfa“. Nem fa ugyan, hanem kő s ehhez láncolták valamikor a pellengérré kiállított bűnösöket. A Bocskay-téren most már magában áll az a szép emeletes kuria, melynek tetejére először tűzték ki Budán a magyar zászlót. Mennyi mindentől el kellene itt bucsuzni ezen az utolsó sétán!

A Virág-Benedek-utcában, az egykori városház mögött, két óriási kőszentet állítottak ki egyik ház helyére. Vajjon az udvarban voltak-e eddig? Ugy állanak ott, mint sírkövei ennek az elpusztult világnak, amelyben annyi nemzedék élt, érzett, dolgozott, szeretett és halt meg apró örömeikkel és fájalmakkal telt élet után. Olyan megütközve néznek végig a romhalmazon, mintha megbotránkoztatta volna őket a vidám gyermekhumor, amely a még megmaradt kapukra krétával kiírta: *Ez a ház eladó — Ez a ház kiadó*. Vagyunk még néhányan a régi napi krónikások közül, akik jó harmincöt esztendővel ezelőtt ugyanilyen hangulatban bucsuztunk két más pusztuló városrésztől: a Rudas-fürdőtől a mai Gellértig terjedő utcasortól, amelynek élénk sárga és kék kis kő-, vagy vályogházaiban dunai rác hajósok és sashegyi sváb szőlőkapások élték primitív életüket, míg a Dunasor kikövezése s a Ferenc József-híd építése alkalmával ki nem

lakoltatták őket. Még nehezebb volt a bucsu a Belváros meghitt ősdi házaitól, cirádás sötét kapuitól, melyeken hosszú láncon lógott a medvefej-bronzkopogtató, a mai csengő őse. Majdnem megsirattuk a Sebestyén-tér sarkán azt a kis zöldéségboltot, mely valamikor temetői kápolna volt az Árpádházi királyok idejében. Házzól-házra bucsuztunk a Rózsa-tértől, a Sebestyén-tértől, Sebestyén- és Kalapács-utcától, Halpiactól és egyéb zugoktól, pedig tudtuk, hogy az pusztítás építésnek helytató rombolás. Tudtuk, hogy ebből a megölt óvilágból a Klotild-paloták, térparancsnokság és egyéb palotasorok modern világa születik meg. De mi lesz az elpusztított Tabán helyén? Husz éve, hogy lerombolták a régi *Nemzeti Színházat*, hogy külön csarnoka kerüljön helyére a színművészetnek s máig is csak ideiglenes riasztó malterszörny áll helyén.

A Tabánban talán még ez sem lesz. Tudjuk, hogy nem voltak itt műremek, amelyekért kár lenne, de volt egy darab specialitás, mely legalábbis idegenforgami érték és volt hangulat. Páris, Berlin és semmi világváros pár lépésre a város központjától ilyen romantikus zugokat fel nem mutathat.

Isten veled, megölt Tabán, — bucsuzik hű krónikásod. A szabaddá tett parányi udvarokon álló fákról egy-egy száraz levelet lesodor az őszi szellő. Így sodorja el az idők szele mihamar még emlékét is ennek a színes foltnak, mely lehet, hogy rideg városatyák előtt csak szégyenfolt volt a modern város testén, de mi mégis gyászoljuk.

(G. L.)

szintén megszűnt Csörsz-utcai tabáni temetővel. A szerződés szerint a város örökre köteles fenntartani és megővni ezt a keresztet.

Most hagyta el a sajtót

Miklós Elemér dr. könyve

AZ UTAZÁS MŰVÉSZETE

A páratlanul finom összeállítású művészi fedőlappal borított könyv az utazás minden barátjának érdekes olvasmány és a legjobb útikalauz. Ára 2.80 P.

Kapható könyvosztályunkban, IV., Eskü-ut 6., félelem.